

Region Västmanland

Remissvar på Regional utvecklingsstrategi - Ett livskraftigt Västmanland

Här kommer mina reflektioner kring förslaget till RUS.

Utmaningarna relevanta men det saknas ett helhetsperspektiv och en analys av globaliseringens utmaningar för Västmanland

I kapitel 2 finns ambitionen att beskriva några av de samhällsutmaningar som berör utvecklingen i Västmanland fram till år 2030. När det gäller det som står om **globalisering** ges dock ingen analys av varför globalisering är en utmaning för länet eller vilka utmaningar den för med sig under åren framöver, varken generellt eller specifikt för Västmanlands län. Nuvarande text beskriver endast möjligheter och fördelar med globalisering. Vilken plats har Västmanland i världen? Hur påverkar vårt sätt att leva människors villkor i andra länder, exempelvis genom vår konsumtion?

När det gäller Teknikutveckling och **digitalisering** saknar jag en beskrivning av digitaliseringens **negativa miljöpåverkan**. Datorer, smarta telefoner, surfplattor m.m. har en negativ miljöpåverkan genom hela deras livscykel, alltifrån utvinningen av råvara (metaller) till produktion, användning (ökad energianvändning) till avfallshantering. Genom digitaliseringen har vi byggt in oss i ett energiberoende som med all sannolikhet bara kommer att öka. Det digitala samhället för inte bara gott med sig utan även mycket negativt, med negativ påverkan på människors hälsa och miljön, inte minst i andra länder där metallutvinning och produktion sker, samt inte minst där avfallet också ofta hamnar.

Under Miljö saknar jag en beskrivning av vilka **klimateffekter** som klimatförändringarna kan ge lokalt och regionalt i vårt län, och hur vi måste förbereda oss för ett förändrat klimat och minska och förebygga dess mest negativa konsekvenser. Ett förändrat klimat kommer att påverka alltifrån jordbruk och skogsbruk till fysisk planering, infrastruktur och hälso- och sjukvård.

Generellt saknas ett helhetsperspektiv och en tanke om vilken slags omställning vi behöver göra i länet för att rikta in samhällsutvecklingen på ett hållbart spår.

Man har tagit in lite här och lite där men det finns ingen helhetsbild av hur vi vill att länet ska se ut om tio år och vilka olika steg som måste tas för att nå dit. Det talas å ena sidan om behovet av omställning och att minska klimatpåverkande utsläpp etc, och å andra sidan om business as usual, om ekonomisk tillväxt, ett "större konsumtions-samhälle". Vi lever på en planet med begränsade naturresurser – vilka krav kommer det att ställa på oss i Västmanland? Hur och med vad bygger vi framtidens välstånd, i en värld där ekosystemen som bär vårt samhälle riskerar att kollapsa? Vi kan inte växa och konsumera oss ur den ekologiska krisen, det måste till något annat. Det räcker inte heller med en omställning till förnybar energi och energieffektivisering för att lösa ohållbara konsumtionsmönster, som det antyds i slutet av första stycket under Miljö.

"Digital omställning – ger möjligheter" men varför finns inga mål och delmål kopplade till detta? I RUS:en nämns digitalisering och digital omställning som en viktig möjliggörare och förutsättning för hållbar regional utveckling: *"Genom att utgå ifrån, och bidra till såväl ekonomisk som social och miljömässig hållbarhet, tillsammans med den digitala omställningen leder det oss till vår vision: Ett livskraftigt Västmanland"* (s. 14). Men om digitaliseringen är så pass viktig för oss är det en stor brist om detta inte följs åt av några mål eller delmål. Därför har jag ett förslag: Ett sätt att följa upp det offentliga omställningsarbetet mot ökad digitalisering i Region och kommunerna skulle exempelvis kunna vara att införa ett delmål om att Region Västmanland och alla kommuner ska ha ett strategiskt långsiktigt arbete med digitalisering, vilket kan mätas exempelvis genom att undersöka hur många kommuner som har en aktuell politiskt beslutad digitaliseringsstrategi eller motsvarande. Andra parametrar kan givetvis också undersökas och mätas. Bredbandsfrågan och digitaliseringsfrågan bör också hänga ihop bättre i RUS:en. Det är inget självändamål att alla ska ha tillgång till snabbt bredband, vad har Regionen för visioner och motiv för att det faktiskt ska bli så? Vad har vi tänkt göra med bredbandet när det väl finns där? Vilka behov är det avsett att möta? Kan bredband bidra att lösa några av de utmaningar vi står inför, eller kommer det att förvärpa dem?

Ett välmående Västmanland – Uppväxtvillkor: Att skapa likvärdiga uppväxtvillkor för alla barn i länet, och att satsa på barnen generellt är bra. Barnen måste också förberedas för ett liv där ett "hållbarhetstänk" är nödvändigt, eftersom de kommande generationernas förutsättningar att leva "ett gott liv" med all sannolikhet kommer att se annorlunda ut än tidigare generationers, sett inte minst i ett klimatperspektiv.

Byt ut ordet "tillväxtdrivet" till "hållbarhetsdrivet" Västmanland

Ett använda uttrycket "tillväxtdrivet" känns föråldrat och är knappast i linje med ambitionerna i Agenda 2030 och vårt ansvar att bidra till en **hållbar** regional utveckling i Västmanland. Den nationalekonomiska doktrinen om evig ekonomisk tillväxt ger tyvärr inga löften om en framtid där vi har löst de stora miljö- och samhällsproblemen, tvärtom. Istället bör vår ambition vara att ha ett annat driv

för vårt regionala utvecklingsarbete än att vi ska vara tillväxtdrivna. Vi har en global koldioxidbudget som kommer att vara förbrukad innan år 2030 om ingenting görs för att minska utsläppen. Klimatfrågan, liksom bevarandet av biologisk mångfald, är och kommer att vara vår tids största ödesfrågor. Misslyckas vi där, kommer förutsättningarna för "det goda livet" snabbt att försämrats för oss alla. Att tala om tillväxtdrivet Västmanland känns väldigt bakåtsträvande, vi behöver blicka framåt och våga gå utanför de vedertagna begreppen och ha ett driv att skapa hållbarhet. Byt ut "tillväxtdrivet" mot "hållbarhetsdrivet" – eller skippa det helt.

Det saknas också en diskussion om målkonflikter och synergier mellan strategins olika mål och målområden. Går exempelvis ambitionen om ökad export hand i hand med målet om minskad klimatpåverkan, eller finns potentiella målkonflikter? Hur ska vi hantera en större befolkning och målet om minskad klimat- och miljöpåverkan? Går det ens ihop? Det känns som att man pratar om behovet av omställning men samtidigt är vi rädda för den och vad den kräver av oss.

Struktur, omfång och språk

Dokumentet har i stort en bra struktur och lagom omfång. Däremot är språket bristfälligt. Dokumentet kryllar av ord och begrepp såsom "hållbar utveckling", "tillväxt", "konkurrenskraftig" m.m. utan att det någonstans finns en definition av vad som menas med dessa uttryck. Att upprepa "hållbar utveckling" i var och varannan mening kommer inte att göra att utvecklingen mer hållbar.